

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Granskning av kontroll av legitimationer

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner förvaltningens förslag till svar och lämnar det till revisorerna som sitt eget.

Sammanfattning

Azets Revision & Rådgivning har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska regionens rutiner för kontroll av vårdpersonals legitimation. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2025. Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer att anställda eller inhyrd vårdpersonal med krav på legitimation har en giltig legitimation för att utöva sitt yrke. Azets samlade bedömning är att det endast delvis säkerställs att anställda och inhyrd vårdpersonal med krav på legitimation har en giltig legitimation för att utöva sitt yrke. Utifrån sina iakttagelser och bedömningar rekommenderar de följande:

- Tydliggöra när och av vem kontroll avseende tillsynsärenden hos IVO ska genomföras i rekryteringsprocessen.
- Säkerställa att rutiner för kontroll av legitimation vid inhyrning av vårdpersonal stärks och att egna kontroller genomförs.
- Stärka den interna kontrollen genom att införa rutiner för regelbundna kontroller av legitimationers giltighet samt eventuella tillsynsärenden hos IVO under vårdpersonalens anställningstid.
- Säkerställa att legitimationskontroller genomförs och dokumenteras i rekryteringssystem och personalakten i enlighet med gällande rutiner.
- Säkerställa att legitimationskontroller genomförs och dokumenteras innan rekryteringsprocessen kan gå vidare till nästa steg.
- Säkerställa att nya chefer inom HSF informeras om rutiner för kontroll av legitimation i samband med introduktion.
- Överväga att stärka HR-funktionens stöd till rekryterande chefer i genomförandet och dokumentation av legitimationskontroller.

Ärendebeskrivning

Inom hälso- och sjukvården är patientsäkerheten beroende av att vårdpersonal har rätt kompetens och behörighet för sina arbetsuppgifter. För flera yrkesgrupper inom vården krävs legitimation utfärdad av Socialstyrelsen.

Vårdgivare har det yttersta ansvaret för att säkerställa att endast personer med giltig legitimation arbetar med legitimationsyrken och ansvaret omfattar både anställda och inhyrd personal. Bristande kontroll kan leda till allvarliga konsekvenser som risker för patientsäkerheten och bristande förtroende för vården.

Granskningen har syftat till att bedöma om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer att anställd och inhyrd vårdpersonal med krav på legitimation har en giltig legitimation för att utöva sitt yrke. Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer samt stickprov för att undersöka om kontroll av legitimation har genomförts och dokumenterats i samband med rekrytering. Granskningen har haft som avsikt att besvara fyra frågor och nedan redovisas den samlade bedömningen av respektive fråga.

- Finns fastställda riktlinjer och rutiner som säkerställer kontroll av legitimation vid rekrytering och anställning av vårdpersonal?
Bedömningen är att det i allt väsentligt finns fastställda riktlinjer och rutiner som säkerställer lag vid rekrytering och anställning.
- Finns fastställda riktlinjer och rutiner som säkerställer kontroll av legitimation vid inhyrning av vårdpersonal? *Bedömningen är att det endast delvis finns fastställda riktlinjer och rutiner.*
- Finns riktlinjer och rutiner för löpande kontroll av legitimationers giltighet under anställningstiden? *Bedömningen är att det inte finns riktlinjer och rutiner för löpande kontroll.*
- Finns tillräcklig intern kontroll av att riktlinjer och rutiner för kontroll av legitimation efterlevs? *Bedömningen är att det inte finns tillräcklig intern kontroll av att riktlinjer och rutiner efterlevs.*

Azets samlade bedömning är att det endast delvis säkerställs att anställda och inhyrd vårdpersonal med krav på legitimation har en giltig legitimation för att utöva sitt yrke.

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6§, Patientsäkerhetslagen (2010:659), Socialstyrelsens föreskrifter för arbetsgivare till hälso- och sjukvårdspersonal samt riktlinjer för rekrytering, anställning och inhyrning av personal.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har gjort en förfrågan till Socialstyrelsen angående legitimationer för all personal. Svar erhöles den 10 mars 2026 vilket bekräftade att alla anställda medarbetare innehar giltig legitimation.

Förvaltningen bedömer revisorernas förslag på åtgärder som relevanta och kommer att genomföra följande åtgärder:

1. Utifrån övergripande policy och riktlinje för kontroller i samband med rekrytering tas även en regionövergripande rutin fram, vilken kommer ersätta nuvarande rutin "Kontroller i samband med rekrytering,

anställning och praktik”. Den uppdaterade rutinen ska även beskriva kontroll av inhyrd vårdpersonal.

2. Alla chefer ska utbildas om policy, riktlinje och rutiner för kontroller som gäller vid rekrytering, samt att säkerställa att det ingår i introduktion av nya chefer. Utbildning planeras till hösten 2026.
3. Från och med 2027 genomföra årlig internkontroll av legitimationers giltighet samt eventuella tillsynsärenden hos IVO under vårdpersonals anställning.
4. Från och med 2027 genomföra årlig internkontroll av legitimationers giltighet samt eventuella tillsynsärenden hos IVO för inhyrd vårdpersonal.
5. Regionövergripande arbete pågår med målsättning att centralisera rekryteringsprocessen i ledet av att underlätta för chefer samt säkra att processer och kontroller efterlevs.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att revisorernas förslag till åtgärder är relevanta och de förslag på åtgärder som planeras bidrar till att utveckla ett mer systematiskt arbetssätt som säkerställer att kontroller genomförs vid rekrytering, inhyrning och även löpande under anställningstiden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsa- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2026-05-12
Yttrande hälsa- och sjukvårdsnämnden daterat 2026-06-17
Rapport Granskning av kontroll av legitimationer 2026-04-13

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Regionens revisorer
Azets